

Lp sotsiaalminister pr Karmen Joller
Sotsiaalministeerium
info@sm.ee

31. juuli 2025

Arvamus määruste eelnõude kohta

Eesti Esmatasandi Tervisekeskuste Liit tänab võimaluse eest avaldada arvamust tervishoius elutähtsate teenuste osutajate (ETO-de) määramist käsitlevate määruste eelnõude kohta. Palume määruste eelnõude edasises menetluses arvestada meie alljärgnevate tähelepanekutega.

1. Elutähtsa teenuse osutajale kehtestatavate lisakohustuste rahastamine

Määruse „**Sotsiaalministeeriumi korraldatavate elutähtsate teenuste kirjeldus ja toimepidevuse nõuded**“ eelnõu seletuskirjas on mainitud, et eelnõuga seotud elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamiseks on perioodiks 2026-2029 riigieelarvest taotletud kokku 4 912 000 eurot. Seletuskirja sõnul on vahendid vajalikud toimepidevuse võimekuse loomiseks ja tagamiseks, küberrünnete tõkestamiseks ning kriisikoolituste läbiviimiseks. Lisaks märgitakse seletuskirjas, et Vabariigi Valitsus on juba otsustanud eraldada 500 000 eurot 2026. aasta eelarvesse tervishoiuvaldkonna ETO-de toimepidevuse tagamiseks. Samal ajal ei sisalda seletuskiri teavet selle kohta, kuidas nimetatud summa jaguneb erinevate tervishoiuteenuse osutajate vahel ja millised võimalused avanevad tervisekeskustele saada riigieelarvest tuge enda toimepidevuse võimekuse tõstmisel. Eriti murelikuks teeb see, et õigusaktide tekst ise ei taga tervisekeskusele võimalust taotleda vastavat toetust riigieelarvest, kuna sisaldab vaid elutähtsa teenuse osutajaks saava tervisekeskuse kohustusi, ent mitte õigusi.

Tervisekeskuste rahastusmudel on ette nähtud kindlad ressursid, mille loetelu on kehtestatud sotsiaalministri 19.01.2007 määrusega nr 9 "Tervisekassa poolt tasu maksmise kohustuse ülevõtmise kord" ja millega tervisekeskustel on juba täna keeruline katta kulusid kvaliteetse ja

inimkeskse perearstiabi teenuse osutamiseks. Näiteks, kui tervisekeskus määratakse ETOks, kaasneb sellega kohustus koostada riskianalüüse ja -plaane, koolitada personali või isegi palgata seda juurde, hoiustada ravimite ja meditsiiniseadmete varusid, milleks on vaja rentida täiendavad ruumid. Lisaks toob lisakulu elektrivarustuskindluse loomiseks vajalike generaatorite ostmine ja käitamine. Need on hetkel meile teadaolevad investeeringud, mida tänane Tervisekassa rahastus ei kata ja mille tegemiseks on vajalik riigipoolne rahastus.

2. Tervisekeskusest elutähtsa teenuse osutaja soovi ja võimaluste arvestamine elutähtsa teenuse osutajaks määramisel ja ETO staatusest loobumisel

Juhime tähelepanu, et vaatamata meie eelnõu koostamisse kaasamise koosolekutel esitatud argumentidele, puudub **määruse „Elutähtsa teenuse osutajate määramine tervishoius“ eelnõus** endiselt tervisekeskuse võimalus põhjendatud juhtudel loobuda ETO staatusest juhul, kui viimane tervisekeskusele ülemäära koormavaks muutub.

Täname, et eelnõu koostajad on kajastanud „perearstiabi osutaja soovi“ määruse § 1 lõikes 4 toodud argumentide loetelus, mida on kokku 6 ja mille Terviseamet võtab arvesse perearstiabi osutaja elutähtsa teenuse osutajaks nimetamise ettepaneku tegemisel. Ent samal ajal ei saa me toetada järgmises lõikes 5 toodud sõnastust, mille kohaselt arvestatakse vaadeldavaid kriteeriume „tervikuna“. Palume tuua “perearstiabi osutaja soovi” kui otsustuskriteeriumi välja eraldi lõikes, mis tagab tervisekeskusele võimaluse mitte nõustuda ETO-ks määramisega või loobuda ETO staatusest juhul, kui tal on võimalik seda Terviseametile objektiivselt põhjendada (näiteks puudub vajalik personal vm ressursid).

3. Tervisekeskuste kasutuses olevate ressursside arvestamine neile toimepidevuse nõuete kehtestamisel

Palume muuta määruse „Tervise- ja tööministri 21. aprilli 2018. a määruse nr 17 „Sotsiaalministeeriumi korraldatavate elutähtsate teenuste kirjeldus ja toimepidevuse nõuded“ muutmise” eelnõu punktis 4 esitatud määruse uue § 4-1 lõiget 5 ja sõnastada see järgmiselt:

„(5) Perearstiabi osutaja kavandab lähtuvalt toimepidevuse riskianalüüsist elutähtsa teenuse häireid ja katkestusi ennetavaid meetmeid, mille abil on võimalik korraldada elutähtsa teenuse osutamine vähemalt **üheks tööpäevaks**.“

Muudetava määruse kehtivas redaktsioonis on juba kehtestatud analoogsed nõuded kiirabipidajale (§ 3 lõige 5) ja haiglavõrgu haiglale (§ 4 lg 6). Me ei saa nõustuda sellega, et tulevastest ETO-dest tervisekeskused soovitakse eelnõus võrdsustada kiirabipidaja ning regionaal- ja keskhaiglaga, kuivõrd tervisekeskustes osutatavad teenused ja nende osutamise kord, samuti teenuste rahastusskeem ja sellest tulevalt tervisekeskuste kasutuses olevad ressursid, mida saaks kasutada ETO-de ülesannete täitmiseks, erinevad kiirabipidajate ning

suurhaiglate omadest väga olulisel määral. Pigem on tervisekeskuse võimalused võrreldavad üld- ja kohalike haiglate võimalustega, kes kehtiva määruse kohaselt peavad tagama toimepidevuse meetmed 16 tunniks. Kuna tervisekeskused erinevalt kiirabipidajatest ning haiglate EMOdest ei osuta teenuseid ööpäevaringselt, siis teeme ettepaneku asendada ülemäära koormavad 72 tundi eelnõus ühe tööpäevaga.

Lugupidamisega

Kersti Esnar

tegevjuht

Eesti Esmatasandi Tervisekeskuste Liit

info@ettkl.ee